

Svar på fråga 2023/24:1090 av Björn Söder (SD)
Öppnande av det svenska Stasiarkivet

Björn Söder har frågat mig om jag avser att offentliggöra det svenska Stasiarkivet och, om inte, på vilka grunder jag anser att det fortfarande ska vara sekretessbelagt.

Offentlighetsprincipen är central i den svenska rättsordningen och en hörnsten i vårt demokratiska statsskick. Den kommer till uttryck på olika sätt, bl.a. genom rätten att ta del av allmänna handlingar. Den rätten begränsas dock av reglerna om sekretess i offentlighets- och sekretesslagen och anslutande förordning.

Säkerhetspolisen har inte organiserat de handlingar som gäller misstänkt samröre med den östtyska säkerhets- och underrättelsetjänsten – Ministeriet för statssäkerhet, Stasi – separat från andra handlingar. Något särskilt arkiv för uppgifter med koppling till Stasi finns alltså inte. Det material med koppling till Stasi som finns hos Säkerhetspolisen är en del av myndighetens samlade register och databaser.

Ett offentliggörande av hela Säkerhetspolisens material rörande Stasi skulle innebära att den starka sekretess som skyddar såväl enskilda som Säkerhetspolisens verksamhet behöver hävas. Uppgifter rörande bl.a. Säkerhetspolisens verksamhet, t.ex. gällande myndighetens arbetsmetoder, skulle därmed kunna bli offentliga.

Under hösten och vintern 2011/12 förde den dåvarande justitieministern Beatrice Ask samtal med företrädare för samtliga riksdagspartier om innehållet i de handlingar som Björn Söder avser med sin fråga. Samtalen syftade till att nå en samsyn i fråga om offentlighet och sekretess för de uppgifter hos Säkerhetspolisen som gäller enskilda svenskars misstänkta samröre med Stasi. En skrivelse i vilken regeringen redogjorde för sina överväganden i frågan överlämnades till riksdagen i februari 2012 (skr. 2011/12:67).

Den dåvarande regeringen gjorde bl.a. bedömningen att en ökad insyn i Säkerhetspolisens verksamhet riskerar att försvåra för myndigheten att fullgöra sitt uppdrag vilket medför ökad risk för att svenska intressen skadas. Den samlade bedömningen var att gällande reglering gav uttryck för en rimlig avvägning mellan intresset av insyn i Säkerhetspolisens verksamhet och behovet av sekretess till skydd för allmänna och enskilda intressen.

Intresset av att skapa en öppenhet hos Säkerhetspolisen är stort men ska vägas såväl mot intresset av att skydda

myndighetens möjlighet att fullgöra sitt uppdrag som mot behovet av att värna enskildas integritet. Jag ser i dagsläget inte skäl att frånga den bedömning som tidigare gjorts i den här frågan.

Stockholm den 11 september 2024

Gunnar Strömmer